"ഭരണഭാഷ മാതൃഭാഷ"

കേരള സർക്കാർ

നം.ഡബ്ല്യു.എം2/3/2025-എൽ.എസ്.ജി.ഡി -പാർട്ട് (3)

തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ (ഡബ്ല്യു.എം) വകുപ്പ്

തിരുവനന്തപുരം,

തീയതി: 04-04-2025

<u>സർക്കുലർ</u>

വിഷയം:- തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ് - വൃത്തി 2025 - ദി ക്ലീൻ കേരളാ കോൺക്ലേവ് - എന്ന പേരിൽ 2025 ഏപ്രിൽ 9 മുതൽ 13 വരെ നടത്തുന്ന ഇവന്റ് - മികച്ച ജില്ലയെ തിരഞ്ഞെടുക്കുന്നതിനുള്ള നടപടിക്രമങ്ങൾ -ഭാഗികമായി ഭേദഗതി ചെയ്ത് സർക്കുലർ പുറപ്പെടുവിക്കുന്നു.

സൂചന:- (1) സ.ഉ.(സാധാ) നം.1601/ 2024/ LSGD,തീയതി ,30.08.2024

(2) സ.ഉ.(സാധാ) നം. 645/2025/LSGD; തീയതി, 07.03.2025

(3) 03.04.2025-ലെ ഇതേ നം സർക്കുലർ

****

സംസ്ഥാനത്ത് മാലിന്യ സംസ്കരണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട എല്ലാ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെയും നാളിതുവരെയുള്ള നേട്ടങ്ങളെയെല്ലാം ഒരു കുടക്കീഴിൽ സമൂഹത്തിന് മുന്നിലും തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് മുന്നിലും ഉയർത്തിക്കാട്ടുന്നതിന് ലക്ഷ്യമിട്ട് ഒരു മെഗാ ഇവന്റ് "വൃത്തി 2025 - ദി ക്ലീൻ കേരളാ കോൺക്ലേവ്" എന്ന പേരിൽ 2025 ഏപ്രിൽ 9 മുതൽ 13 വരെ തിരുവനന്തപുരം കനകക്കുന്ന് പാലസും പരിസരവും വേദിയായി സംഘടിപ്പിക്കുന്നതിന് സൂചന പ്രകാരം അനുമതി നൽകി ഉത്തരവായിരുന്നു.

2. 'മാലിന്യ മുക്തം നവകേരളം ക്യാമ്പയിൻ' സംസ്ഥാനതല പ്രഖ്യാപനത്തിന്റെ ഭാഗമായി സംഘടിപ്പിക്കുന്ന "വൃത്തി 2025 - ദി ക്ലീൻ കേരള കോൺക്ലേവ്" ൽ വച്ച് സംസ്ഥാനതലത്തിൽ മാലിന്യ സംസ്കരണ രംഗത്ത് മികച്ച പ്രകടനം കാഴ്ച വച്ച ജില്ലയ്ക്ക് അവാർഡ് നൽകുന്നതിന് തീരുമാനിച്ചിട്ടുണ്ട്. ജില്ലകളുടെ പ്രവർത്തന റിപ്പോർട്ടിന്റെയും, 2025 ഏപ്രിൽ 7 ന് ഓൺലൈൻ ആയി നടത്തുന്ന അവതരണങ്ങളുടെയും അടിസ്ഥാനത്തിലാണ് ഇതിലേക്കായി നിയോഗിച്ച പ്രത്യേക ജൂറി മികച്ച ജില്ലയെ തിരഞ്ഞെടുക്കുന്നത്. ഇത് സംബന്ധിച്ച കൂടുതൽ വിശദാംശങ്ങൾ ചുവടെ ചേർക്കുന്നു.

I) അവാർഡിന് പരിഗണിക്കുന്ന മാനദണ്ഡങ്ങൾ

ക്രമ നം	ഘടകം	മാനദണ്ഡം
1	വാതിൽപ്പടി ശേഖരണം	• ഹരിത മിത്രം അപ്ലിക്കേഷൻ പ്രകാരമുള്ള

		ജില്ലയിലെ വാതിൽപ്പടി ശേഖരണ ശതമാനം
2	മാലിന്യ മുക്ത പ്രഖ്യാപനങ്ങൾ	• ജില്ലയിൽ മാലിന്യ മുക്ത തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപന തല പ്രഖ്യാപനങ്ങളുടെ ശതമാനം
3	ഹരിത പദവി പ്രഖ്യാപനങ്ങൾ	• വിവിധ ഹരിത പദവികൾ ജില്ലയിൽ പൂർത്തിയാക്കിയതിന്റെ ശതമാനം
4	എൻഫോഴ്സ്മെന്റ് പ്രവർത്തനങ്ങൾ (2024 ജൂലൈ മുതൽ 2025 മാർച്ച് വരെ)	• റിപ്പോർട്ട് ചെയ്ത നിയമ ലംഘനങ്ങളിൽ നടപടി സ്വീകരിച്ചവയുടെ ശതമാനം • ചുമത്തിയ പിഴയിൽ എത്ര ശതമാനം ഈടാക്കി • പ്രോസിക്യൂഷൻ നടപടികൾ • നിയമ ലംഘനങ്ങൾ തടയുന്നതിന് ഏറ്റെടുത്ത പ്രവർത്തനങ്ങൾ
5	വിവിധ കമ്മിറ്റികൾ അവയുടെ പ്രവർത്തനം	• ജില്ലാ, ബ്ലോക്ക്, തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനതല നിർവഹണ കമ്മിറ്റികളുടെ പ്രവർത്തനം
6	സംവിധാനങ്ങൾ	• ജില്ലയിൽ ഏറ്റെടുത്ത ഡബിൾ ചേംബർ ഇൻസിനറേറ്റർ പദ്ധതികളിൽ T S ലഭിച്ച പദ്ധതികളുടെ ശതമാനം • ജില്ലയിൽ ഏറ്റെടുത്ത STP, FSTP പദ്ധതികളിൽ T S ലഭിച്ച പദ്ധതികളുടെ ശതമാനം • ജില്ലയിൽ മാലിന്യ സംസ്കരണ സംവിധാനങ്ങൾ നിർമ്മിക്കുന്നതിന് സ്ഥലം കണ്ടെത്തുന്നതിന് വേണ്ടി നടത്തിയ പ്രവർത്തനങ്ങൾ • അപേക്ഷ വന്ന സ്ഥലങ്ങൾ, നടപടി സ്വീകരിച്ച സ്ഥലങ്ങൾ
7	പ്രത്യേക പ്രവർത്തനങ്ങൾ	• ജില്ലയിൽ മാലിന്യ സംസ്കരണ സംവിധാനങ്ങൾക്കെതിരെ ഉണ്ടായ

		പ്രതിഷേധങ്ങൾ പരിഹരിക്കുന്നതിന് വേണ്ടി നടത്തിയ പ്രവർത്തനങ്ങൾ, അനുഭവങ്ങൾ • ജില്ലയിൽ ഏറ്റെടുത്ത നൂതനവും പ്രത്യേകവുമായ പ്രവർത്തനങ്ങൾ

II) ഓൺലൈൻ അവതരണം

സെഷൻ നം.	സമയം	അവതരിപ്പിക്കേണ്ട ജില്ലകൾ
1	2:30 Pm – 2:45 Pm	തിരുവനന്തപുരം
2	2:45 Pm – 3:00 Pm	കൊല്ലം
3	3:00 Pm – 3:15 Pm	പത്തനംതിട്ട
4	3:15 Pm – 3:30 Pm	ആലപ്പുഴ
5	3:30 Pm – 3:45 Pm	കോട്ടയം
6	3:45 Pm – 4:00 Pm	ഇടുക്കി
7	4:00 Pm – 4:15 Pm	എറണാകുളം
8	4:15 Pm – 4:30 Pm	തൃശ്ശൂർ
9	4:30 Pm – 4:45 Pm	പാലക്കാട്
10	4:45 Pm – 5:00 Pm	മലപ്പുറം,
11	5:00 Pm – 5:15 Pm	കോഴിക്കോട്,
12	5:15 Pm – 5:30 Pm	വയനാട്,
13	5:30 Pm – 5:45 Pm	കണ്ണൂർ,

14	5:45 Pm – 6:00 Pm	കാസറഗോഡ്

- ഓൺലൈൻ അവതരണം ജില്ലാതല നിർവ്വഹണ സമിതി അദ്ധ്യക്ഷ / ഉപാദ്ധ്യക്ഷന്മാരായ ജില്ലാ പഞ്ചായത്ത് പ്രസിഡന്റ് / വൈസ് പ്രസിഡന്റുമാരോ കൺവീനർമാരായ ജില്ലാ കളക്ടർമാരോ അവർ ചുമതലപ്പെടുത്തുന്ന ഉദ്യോഗസ്ഥരോ നിർവ്വഹിക്കേണ്ടതാണ്.
- അവതരണ സമയം- 10 മിനിറ്റ്, 5 മിനിറ്റ് ചോദ്യോത്തരം
- പ്രത്യേക ജൂറി പാനൽ വഴി മാർക്ക് നിർണ്ണയം
- അവതരണത്തിനുപയോഗിക്കുന്ന പവർപോയിന്റ് പ്രസന്റേഷൻ (PPT) 20 സ്ലൈഡുകളിൽ കവിയാൻ പാടില്ലാത്തതാണ്. (Template ഷെയർ ചെയ്യുന്നതാണ്)

III) പ്രവർത്തന റിപ്പോർട്ട്

ജില്ലകൾ ഏപ്രിൽ 5 വൈകീട്ട് 5 മണിക്ക് മുൻപ് അവാർഡ് കമ്മറ്റിക്ക് മുൻപാകെ പ്രവർത്തന റിപ്പോർട്ട് ജില്ലാ ജോയിന്റ് ഡയറക്ടർമാർ പ്രിൻസിപ്പൽ ഡയറക്ടർമാർ മുഖാന്തിരം സമർപ്പിക്കേണ്ടതാണ്. പ്രവർത്തന റിപ്പോർട്ടിൽ ഉൾപ്പെടുത്തേണ്ട വിവരങ്ങൾ ചുവടെ ചേർക്കുന്നു. പ്രവർത്തന റിപോർട്ട് 15 പേജിൽ പേജിൽ കവിയാതെ ശ്രദ്ധിക്കേണ്ടതാണ്.

I. **ആമുഖം**

II. **ജില്ലയിലെ നേട്ടങ്ങൾ**

മേഖല	2023 മാർച്ച്	2025 മാർച്ച്
വാതിൽപ്പടി ശേഖരണം		
മിനി MCF		
MCF		
RRF		
ഹരിത കർമ്മ സേന		
ഹരിതമിത്രം ആപ്പ് ഉപയോഗിക്കുന്ന തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ		
എൻഫോഴ്സ്മെന്റ് പരിശോധനകൾ		
ആകെ ചുമത്തിയ പിഴ		
ക്യാമറ നിരീക്ഷണം ഏർപ്പെടുത്തിയ ഇടങ്ങൾ		
ഡബിൾ ചേംബർ		

ഇൻസിനറേറ്റർ		
STP		
FSTP		

III. വാതിൽപ്പടി ശേഖരണം

ക്രമ നം	വാതിൽപ്പടി ശേഖരണം	തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ എണ്ണം
1	50% ത്തിൽ താഴെ	
2	50% - 60% (60% ഉൾപ്പെടില്ല)	
3	60% - 70% (70% ഉൾപ്പെടില്ല)	
4	70% - 80% (80% ഉൾപ്പെടില്ല)	
5	80% - 90% (90% ഉൾപ്പെടില്ല)	
6	90% - 100%	

* വാതിൽപ്പടി ശേഖരണം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിന് ജില്ലയിൽ നടത്തിയ പ്രത്യേക ഇടപെടലുകൾ ഉൾപ്പെടുത്തേണ്ടതാണ്

IV. സംവിധാനങ്ങൾ

	ആകെ ആവശ്യമായത്	നിലവിലുള്ള എണ്ണം	നിലവിലുള്ളതിന്റെ ശതമാനം
മിനി MCF			
MCF			
RRF			
ഹരിത കർമ്മ സേന			
Container MCF			
STP			
MTU			
FSTP			

* വിവിധ മാലിന്യ സംസ്കരണ സംവിധാനങ്ങൾ (ജൈവം, അജൈവം, ദ്രവം, സ്പെഷ്യൽ മാലിന്യങ്ങൾ) സാധ്യമാക്കുന്നതിന് ജില്ല നടത്തിയ പ്രത്യേക ഇടപെടലുകൾ ഉൾപ്പെടുത്തേണ്ടതാണ്

V. മാലിന്യമുക്തം പ്രഖ്യാപനങ്ങൾ

ക്രമ നം	തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ	ആകെ എണ്ണം	മാലിന്യമുക്തമായി പ്രഖ്യാപിച്ചവയുടെ എണ്ണം	പ്രഖ്യാപന ശതമാനം
1	ഗ്രാമ പഞ്ചായത്ത്			

2	മുനിസിപ്പാലിറ്റി			
3	കോർപ്പറേഷൻ			

VI. **ഹരിത പദവി പ്രഖ്യാപനങ്ങൾ**

പ്രവർത്തനങ്ങൾ	തിരഞ്ഞെടുത്തവയുടെ എണ്ണം	പ്രഖ്യാപനം നടത്തിയവയുടെ എണ്ണം (2025 മാർച്ച്)	ശതമാനം
ടൗൺ			
മാർക്കറ്റ് പൊതുസ്ഥലം			
അയൽക്കൂട്ടങ്ങൾ			
ഹരിത വിദ്യാലയങ്ങൾ			
ഹരിത കലാലയങ്ങൾ			
ഹരിത സ്ഥാപനങ്ങൾ			
ഹരിത ടൂറിസം കേന്ദ്രം			

* ഹരിത പ്രഖ്യാപനങ്ങൾ നടത്തുന്നതിന് ജില്ല നടത്തിയ പ്രത്യേക ഇടപെടലുകൾ ഉൾപ്പെടുത്തേണ്ടതാണ്

VII. **എൻഫോഴ്സ്മെന്റ് പ്രവർത്തനങ്ങൾ**

ക്രമ നം	മാനദണ്ഡം	
1	ഒരു ആഴ്ചയിൽ ജില്ലാ എൻഫോഴ്സ്മെന്റ് സ്ക്വാഡ് നടത്തുന്ന പരിശോധനകളുടെ ശരാശരി എണ്ണം	
2	ജില്ലയിൽ ആകെയുള്ള തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ എത്ര തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ നിയമലംഘനങ്ങൾ കണ്ടെത്തി (ശതമാനം)	
3	സ്ക്വാഡ് റിപ്പോർട്ട് ചെയ്ത നിയമ ലംഘനങ്ങൾക്ക് മേൽ നടപടി സ്വീകരിച്ചതിന്റെ ശതമാനം (ആകെ നടപടി സ്വീകരിച്ചവയുടെ എണ്ണം/ ആകെ റിപ്പോർട്ട് ചെയ്തവയുടെ	

	എണ്ണം)	
4	സിംഗിൾ വാട്സ് ആപ്പ് വഴി റിപ്പോർട്ട് ചെയ്ത് സ്വീകരിച്ച പരാതികളിൽ എത്ര ശതമാനം പരിഹരിച്ചു (ആകെ പരിഹരിച്ച പരാതികൾ/ആകെ സ്വീകരിച്ച പരാതികളുടെ എണ്ണം)	

* എൻഫോഴ്സ്മെന്റ് പ്രവർത്തനങ്ങൾ ശക്തമാക്കുന്നതിന് ജില്ലയിൽ നടത്തിയ പ്രത്യേക ഇടപെടലുകൾ ഉൾപ്പെടുത്തേണ്ടതാണ്.

VIII. **ജില്ലയിലെ വിവിധ കമ്മിറ്റികൾ, അവയുടെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ**

* ജില്ലയിൽ വിവിധ തലങ്ങളിൽ രൂപീകരിച്ച നിർവഹണ കമ്മിറ്റികളുടെ എണ്ണം, അവയുടെ പ്രത്യേക ഇടപെടലുകൾ

IX. **ജില്ലയിൽ നടത്തിയ പ്രത്യേക പ്രവർത്തനങ്ങൾ**

* ജില്ലയിൽ മാലിന്യ സംസ്കരണ മേഖലയിൽ നടത്തിയ പ്രത്യേക പ്രവർത്തനങ്ങൾ

പ്രവർത്തന റിപ്പോർട്ട് ഏപ്രിൽ 5 ന് വൈകിട്ട് 5.00 മണിക്ക് മുൻപും, അവതരണത്തിനുള്ള പവർപോയിന്റ് പ്രസന്റേഷൻ ഏപ്രിൽ 6 ന് വൈകിട്ട് 5.00 മണിക്ക് മുൻപും .PDF ഫോർമാറ്റിൽ pdlsgdofficial@gmail.com, lsgdwmdepartment@gmail.com എന്നീ ഇമെയിൽ ഐ.ഡി കളിൽ ലഭ്യമാക്കേണ്ടതാണ്.
അവതരണത്തിനുള്ള ടെമ്പ്ലേറ്റ് അനുബന്ധമായി ചേർക്കുന്നു.
സൂചന (3) സർക്കുലർ റദ്ദ് ചെയ്യുന്നു.

അനുപമ ടി വി ഐ എ എസ്
സ്പെഷ്യൽ സെക്രട്ടറി

പകർപ്പ്:-

കോ ഓർഡിനേറ്റർ, നവകേരളം കർമ്മ പദ്ധതി-2
പ്രിൻസിപ്പൽ ഡയറക്ടർ, തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ്
എല്ലാ ജില്ലാ കളക്ടർമാർക്കും
ചെയർപേഴ്സൺ, കേരള സ്റ്റേറ്റ് പൊല്യൂഷൻ കൺട്രോൾ ബോർഡ്
എക്സിക്യൂട്ടീവ് ഡയറക്ടർ, ശുചിത്വ മിഷൻ
എക്സിക്യൂട്ടീവ് ഡയറക്ടർ, കുടുംബശ്രീ
എക്സിക്യൂട്ടീവ് ഡയറക്ടർ, ഇൻഫർമേഷൻ കേരള മിഷൻ
മാനേജിങ് ഡയറക്ടർ, ക്ലീൻ കേരള കമ്പനി ലിമിറ്റഡ്
പ്രൊജക്റ്റ് ഡയറക്ടർ, KSWMP
ജില്ലാ ജോയിന്റ് ഡയറക്ടർമാർ, തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ്
(തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ് പ്രിൻസിപ്പൽ ഡയറക്ടർ മുഖാന്തിരം)

ശുചിത്വ മിഷൻ ജില്ലാ കോ-ഓർഡിനേറ്റർമാർ
(എക്സിക്യൂട്ടീവ് ഡയറക്ടർ ശുചിത്വ മിഷൻ മുഖാന്തിരം)
ഐ & പി ആർ ഡി (വെബ് & ന്യൂ മീഡിയ)
കരുതൽ ഫയൽ / ഓഫീസ് കോപ്പി

ഉത്തരവിൻ പ്രകാരം

സെക്ഷൻ ഓഫീസർ.

പകർപ്പ് :- ബഹു. തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ് മന്ത്രിയുടെ പി എസ്-ന്
തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ് പ്രിൻസിപ്പൽ സെക്രട്ടറിയുടെ പി എ- യ്ക്ക്
തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ് സെപഷ്യൽ സെക്രട്ടറിയുടെ പി എ-യ്ക്ക്

മികച്ച ജില്ലയുടെ അവതരണത്തിനുള്ള PPT ടെമ്പ്ലേറ്റ്

I. ജില്ലയിലെ മാലിന്യ ഉല്പാദനവും സംസ്കരണവും (1 സ്ലൈഡ്)

ക്രമ നം	മാലിന്യം	ആകെ പ്രതിദിന ഉല്പാദനം	ആകെ പ്രതിദിന കൈകാര്യം ചെയ്യുന്ന മാലിന്യം	പ്രതിദിനം കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നതിന്റെ ശതമാനം
	ജൈവം			
	അജൈവം			
	ദ്രവം			

II. ജില്ലയിലെ നേട്ടങ്ങൾ (1–2 സ്ലൈഡുകൾ)

		2023 മാർച്ച്	2025 മാർച്ച്
വാതിൽപ്പടി ശേഖരണം			
മിനി MCF			
MCF			
RRF			
ഹരിത കർമ്മ സേന			
ഹരിതമിത്രം ആപ്പ് ഉപയോഗിക്കുന്ന തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ			
എൻഫോഴ്സ്മെന്റ് പരിശോധനകൾ			
ആകെ ചുമത്തിയ പിഴ			
ക്യാമറ നിരീക്ഷണം ഏർപ്പെടുത്തിയ ഇടങ്ങൾ			
ഡബിൾ ചേംബർ ഇൻസിനറേറ്റർ			
STP			
FSTP			

III. വാതിൽപ്പടി ശേഖരണം (1 –2 സ്ലൈഡ്)

- വാതിൽപ്പടി ശേഖരണം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിന് ജില്ലയിൽ നടത്തിയ പ്രത്യേക ഇടപെടലുകൾ

IV. സംവിധാനങ്ങൾ (1 –3 സ്ലൈഡ്)

വിവിധ മാലിന്യ സംസ്കരണ സംവിധാനങ്ങൾ (ജൈവം, അജൈവം, ദ്രവം, സ്പെഷ്യൽ മാലിന്യങ്ങൾ) സാധ്യമാക്കുന്നതിന് ജില്ല നടത്തിയ പ്രത്യേക ഇടപെടലുകൾ

V. മാലിന്യമുക്തം പ്രഖ്യാപനങ്ങൾ – 1 സ്ലൈഡ്

ക്രമ നം	തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ	ആകെ എണ്ണം	മാലിന്യമുക്തമായി പ്രഖ്യാപിച്ചവയുടെ എണ്ണം	പ്രഖ്യാപന ശതമാനം
1	ഗ്രാമ പഞ്ചായത്ത്			
2	മുനിസിപ്പാലിറ്റി			
3	കോർപ്പറേഷൻ			

VI. ഹരിത പദവി പ്രഖ്യാപനങ്ങൾ – (1 –3 സ്ലൈഡ്)

ഹരിത പ്രഖ്യാപനങ്ങൾ നടത്തുന്നതിന് ജില്ല നടത്തിയ പ്രത്യേക ഇടപടലുകൾ

VII. **എൻഫോഴ്സ്മെന്റ് പ്രവർത്തനങ്ങൾ (1 –2 സ്ലൈഡ്)**

എൻഫോഴ്സ്മെന്റ് പ്രവർത്തനങ്ങൾ ശക്തമാക്കുന്നതിന് ജില്ലയിൽ നടത്തിയ പ്രത്യേക ഇടപെടലുകൾ

VIII. **ജില്ലയിലെ വിവിധ കമ്മറ്റികൾ അവയുടെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ (1 –3 സ്ലൈഡ്)**

- ജില്ലയിൽ വിവിധ തലങ്ങളിൽ രൂപീകരിച്ച നിർവഹണ കമ്മറ്റികളുടെ എണ്ണം, അവയുടെ പ്രത്യേക ഇടപെടലുകൾ

IX. **ജില്ലയിൽ നടത്തിയ പ്രത്യേക പ്രവർത്തനങ്ങൾ (1 –3 സ്ലൈഡ്)**

- ജില്ലയിൽ മാലിന്യ സംസ്കരണ മേഖലയിൽ നടത്തിയ പ്രത്യേക പ്രവർത്തനങ്ങൾ